
hmeljarske informacije

Izdaja Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije, Cesta žalskega tabora 2, 3310 Žalec
Urednik: Gregor Leskošek, e-pošta uredništva: gregor.leskosek@ihps.si
Uredniški odbor: Gregor Leskošek, dr. Magda Rak Cizej, dr. Barbara Čeh, dr. Sebastjan Radišek
Naklada: 300 izvodov.

ISSN 1408 - 4775

Letnik 32 , št. 4

17. april 2015

G. Leskošek, M. Rak Cizej, S. Radišek: **VARSTVO HMELJA**

Hmeljeva peronospora – primarna okužba

Pozorni bodite na pojav kuštravcev v hmeljiščih. Lanskoletno deževno leto je povzročilo ugodne pogoje za povečan obseg okužb brstov in korenike, kar letos opažamo pri nabiranju sadik in rezi hmelja kot delna porjavenja notranjega tkiva. Prav tako smo v nekaterih nasadih zaznali okužbe s črno koreninsko gnilobo, ki je spada med sorodne plesnivke hmeljevi peronospori. Vse to kaže na visok bolezenski potencial, ki je povečan predvsem pri občutljivih sortah kot so Savinjski golding, Bobek, Celeia in Dana. Zato vam v tem času priporočamo (poudarek na občutljivih sortah) zatiranje primarne okužbe s pripravkom Fongamil Gold. Omenjeni pripravek ima poleg zatiranja kuštravcev vpliv tudi na zdravljenje hmeljne korenike. Za njegovo uporabo se priporoča enkratna točkovna aplikacija oz. zalivanje v odmerku 0,2 ml na rastlino ob porabi vode 0,2 l, pri kateri se doseže najvišja stopnja učinkovitosti. Pri škropljenju v pasovih se priporoča uporaba maksimalnega odmerka, ki znaša 0,8 l/ha pri porabi vode 700 l/ha. Najprimernejše je škropiti v času po rezi hmelja, ko poganjki hmelja dosežejo višino 2-5 cm (BBCH 8-11), skrajni čas uporabe pa je v fazi višine hmelja 20-30 cm (BBCH 13).

Hmeljev bolhač

V letošnjem letu smo na hmelju prve hrošče hmeljevega bolhača opazili 13. aprila. Njegova populacija trenutno še ni velika. Več pozornosti, rednih spremljanj, boste morali nameniti v prvoletnih nasadih, komaj odgnanih sadikah hmelja. Kljub trenutno hladnejšemu in vlažnemu vremenu, je potrebno skrbno pregledovati nasade hmelja, saj se ob dvigu temperatur pričakuje porast njegove populacije.

Za zatiranje hmeljevega bolhača imate na razpolago kontaktni insekticid **Karate Zeon 5 CS**, katere uporabite **v koncentraciji 0,01 %**. V tem času za izračun porabe Karate-ja izhajajte iz max. 300 l vode/ha (30 ml insekticida/ha). Insekticid lahko kasneje uporabite skupaj s sistemskim fungicidom (npr. Aliette flash) za zatiranje primarne okužbe hmeljeve peronospore. Za podaljšano delovanje kontaktnega insekticida je priporočljivo dodati kakšno močilo (npr. Silwet, Nu-film, itd.).

Opozorimo naj vas, da je uporaba insekticida Karate Zeon na istem zemljišču dovoljena le 2-krat letno. **Omenjenega insekticida ne smete uporabljati v vročem in vetrovnem vremenu!** Ker je sredstvo nevarno za čebele, je pred njegovo uporabo potrebno zmulčiti cvetočo podrast (regrat) okrog hmeljišč! **Tretiranje opravite v nočnem času od dve uri po sončnem zahodu do dve uri pred sončnim vzhodom, ko so čebele v panjih.**

Pazite, da Karate Zeon uporabite 40 metrov proč od vodnih površin, le v primeru uporabe šob z redukcijo drifta- antidrifnih šob, se varnostni pas zmanjša na 20 metrov.

Uporaba herbicidov v prvoletnih nasadih in ukoreniščih

V letošnjem letu je veliko na novo posajenih nasadov hmelja. V Slovenji za zatiranje plevelov v

hmeljiščih nimamo dovoljenih herbicidov, razen v **ukoreniščih in prvoletnih nasadih hmelja, kjer pridelka hmelja letos ne boste obirali.** V ta namen je dovoljen herbicid:

STOMP 400 SC, ki zatira enoletne ozkolistne in nekatere vrste širokolistnih plevelov v in sicer:

- po saditvi hmelja (sadike CSB in CSA), do faze petih parov listov hmelja (BBCH 15), ker škropimo v pasovih uporabite 1/3 celotnega odmerka, kar znaša **1,1 l Stomp 400 SC/ha.**

J. Livk: **Novosti na področju pridelave sadilnega materiala hmelja**

V zadnjem mesecu sta bila spremenjena Pravilnik o trženju razmnoževalnega materiala in sadik hmelja ter Odločba o viroidnih zakrnelosti hmelja. V nadaljevanju vam podajamo pogoje za pridelavo razmnoževalnega materiala in sadik hmelja.

1. Uradni pregledi in uradno potrditev matičnega hmeljišča (Letna prijava pridelave sadik hmelja)

Pravilnik o trženju razmnoževalnega materiala in sadik hmelja (Uradni list RS, št. 45/13) in Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o trženju razmnoževalnega materiala in sadik hmelja (Uradni list RS, št. 24/15) predpisujta, da se lahko tržijo le uradno potrjen razmnoževalni material hmelja in uradno potrjene certificirane sadike A, uradno potrjene certificirane sadike B ali uradno pregledane standardne sadike hmelja. Razmnoževalni material in sadike hmelja, ki so namenjene trženju se lahko pridelujejo le na neokuženi enoti pridelave. V primeru pridelave sadik hmelja je neokužena enota pridelave matično hmeljišče skupaj z 20-metrskim varovalnim pasom (matično hmeljišče je lahko enota hmeljišča v obdelavi ali del enote hmeljišča v obdelavi), ki izpolnjuje naslednje zahteve:

a) glede verticilijske uvelosti hmelja

- na enoti hmeljišča v obdelavi ali na GERK-u, na katerem je matično hmeljišče, v zadnji popolni rastni dobi ni bila potrjena okužba **z blago obliko** verticilijske uvelosti hmelja,
- na enoti hmeljišča v obdelavi ali na GERK-u, na katerem je matično hmeljišče in v 20-metrskem varovalnem pasu matičnega hmeljišča, v zadnjih štirih zaporednih rastnih dobah ni bila potrjena okužba **z letalno obliko** verticilijske uvelosti hmelja.

Če je bila na površini, na kateri sta matično hmeljišče in v 20-metrskem varovalnem pasu, že ugotovljena okužba **z letalno obliko** verticilijske uvelosti hmelja, se lahko prideluje sadike, če organ za potrjevanje ugotovi, da letalna oblika verticilijske uvelosti hmelja ni bila ugotovljena:

- v štirih zaporednih rastnih dobah na podlagi vizualnih pregledov zdravstvenega stanja rastlin hmelja med rastjo ali laboratorijskega testiranja rastlin hmelja v matičnem hmeljišču, oziroma v 20-metrskem varovalnem pasu in
- na koncu četrte rastne dobe po odvzemu vzorcev zemlje v matičnem hmeljišču oziroma v 20-metrskem varovalnem pasu za testiranje na prisotnost verticilijske uvelosti hmelja, ki ne gredo v breme lastnika hmelja.

b) glede viroidnih zakrnelosti hmelja (HSVd in CBCVd):

- je matično hmeljišče del hmeljišča (GERK-a), na katerem v zadnjih treh popolnih rastnih dobah ni bila potrjena okužba s HSVd ali CBCVd, in
- v 20-metrskem varovalnem pasu okrog matičnega hmeljišča v zadnjih treh zaporednih rastnih dobah ni bila potrjena okužba s HSVd ali CBCVd.

Organ za potrjevanje preveri, če so zgoraj navedene zahteve izpolnjene, na podlagi prijave v uradno potrditev matičnega hmeljišča (Letna prijava pridelave sadik hmelja), ki jo hmeljar vloži do 30. aprila tekočega leta (2015) na Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije (IHPS).

Če organ za potrjevanje po prejemu prijave v uradno potrditev matičnega hmeljišča (Letna prijava pridelave sadik hmelja) **na podlagi uradnih evidenc** o ugotovljenih okužbah z verticilijsko uvelostjo hmelja ugotovi, da je bila v preteklosti ugotovljena okužba **z letalno obliko** verticilijske uvelosti hmelja na enoti hmeljišča v obdelavi ali GERK-u ali v oddaljenosti 20 m od matičnega hmeljišča, zavrne uradno potrditev matičnega hmeljišča.

V dogovoru s hmeljarjem IHPS v okviru strokovne naloge naslednje 4 rastne dobe spremlja na rastlinah hmelja le zdravstveno stanje rastlin (preverjanje na prisotnost verticilijske uvelosti hmelja) in na koncu odvzame vzorce zemlje za testiranje na verticilijsko uvelost hmelja.

Hmeljar lahko v tem 4-letnem obdobju kadarkoli obvesti IHPS, da hmeljišča ne bo uporabljal kot matično hmeljišče. IHPS preneha s spremljanjem zdravstvenega stanja hmeljišča.

V skladu z Odločbo o nujnih ukrepih za preprečevanje vnosa in širjenja viroidnih zakrnelosti hmelja (Uradni list RS, št. 21/15) pa morate pridelavo sadik hmelja, ki niso namenjene premeščanju ali trženju, prijaviti v uradni pregled Inštitutu za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije.

Glede na Odločbo o nujnih ukrepih za preprečevanje vnosa in širjenja viroidnih zakrnelosti hmelja (Uradni list RS, št. 21/15) velja opozoriti, da je prepovedano trženje (premeščanje) razmnoževalnega materiala in sadik hmelja iz okuženega mesta pridelave, to je posestvo, znotraj katerega je bila v potrjena okužba na hmeljišču, ki je razglašeno kot okuženo območje. Dovoljena pa je pridelava razmnoževalnega materiala in sadik hmelja za sajenje na okuženem posestvu, pod pogoji, ki so predpisani v tretjem odstavku navedene odločbe.

Prijava hmeljišča za proizvodnjo sadik, ki niso namenjene trženju

Ne glede na to, da sadike niso namenjene trženju in bodo namenjene lastni uporabi na posestvu pa mora imetnik hmeljišča v skladu z Odločbo o nujnih ukrepih za preprečevanje vnosa in širjenja viroidnih zakrnelosti hmelja (Uradni list RS, št. 21/15) prijaviti pooblaščenemu izvajalcu (Inštitutu za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije) pridelavo takih sadik hmelja do 30. aprila 2015. Pooblaščen izvajalec enkrat letno opravi zdravstveni pregled na stroške imetnika hmeljišča, v katerem boste pridelovali sadike (brez certifikata), ki jih ne boste premeščali ali tržili, in izda potrdilo o izpolnjevanju pogojev za pridobivanje sadik v proizvodnem hmeljišču, če so sadike hmelja pridelane v proizvodnem hmeljišču, ki izpolnjuje navedene pogoje v točki b) zgoraj in niso okužene s HSVd ali CBCVd.

Prijava za zdravstveni pregled proizvodnih hmeljišč se vloži na obrazcu Letna prijava pridelave sadik hmelja – pridelava sadik za lastne potreb, ki je dostopen na spletni strani IHPS (www.ihps.si), ter pri uradnem potrjevalcu Jošku Livk in jo oddate IHPS. Zadnji rok za oddajo prijave za zdravstveni pregled je 30. april 2015.

Vse dodatne informacije glede sadilnega materiala dobite pri Jošku Livk na tel. (03)7121642 ali (041)647404.

V poletnem času, od 26.-31. julija 2015, organizira Mednarodna hmeljarska organizacija v sodelovanju z nemškimi hmeljarji in njihovimi trgovci s hmeljem že 55. kongres. Poleg uradnih sestankov z analizo globalnih tržnih razmer ter pregledom aktivnosti organizacije – nam obljublajo organizatorji ogled hmeljišč, predstavitev tehnike pridelave hmelja na Bavarskem, vpogled v raziskave inštituta v Hüllu, degustacije piva ter osebni stik s hmeljarji in trgovci s hmeljem z vsega sveta. Program kongresa z napotki za prijavo je na spletu www.ihgc.de ali pri piscu informacije na IHPS v Žalcu. S prijavo do 30. aprila 2015, so stroški bivanja v času kongresa nižji.

Naslednji kongres - ki ga organizira Mednarodna hmeljarska organizacija vsaki dve leti - bo poleti 2017 v ZDA

SESTANEK HME LJARJEV

Vabimo vas, da se udeležite drugega sestanka hmeljarjev v letu 2015, ki bo **v PETEK, 24. aprila 2015. Zberemo se ob 9. uri v sejni sobi INŠTITUTA ZA HME LJARSTVO IN PIVOVARSTVO SLOVENIJE, Cesta Žalskega tabora 2, 3310 Žalec.**

Na srečanju bomo predstavili Odločbo o nujnih ukrepih za preprečevanje vnosa in širjenja viroidnih zakrnelosti hmelja, ki je bila objavljena v Uradnem listu RS št. 21/2015, dne 27.3.2015 in Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o trženju razmnoževalnega materiala in sadik hmelja, ki je bil objavljen v Uradnem listu RS št. 24/2015, dne 10.4.2015. Spregovorili pa bomo tudi še o aktualnih ukrepih v nasadih hmelja. Na kuncu bo tudi degustacija dveh piv, varjenih v okviru strokovne naloge Žlahtnenje hmelja v St. Johannu v Nemčiji iz sorte Styrian Eureka.

Vabljeni!